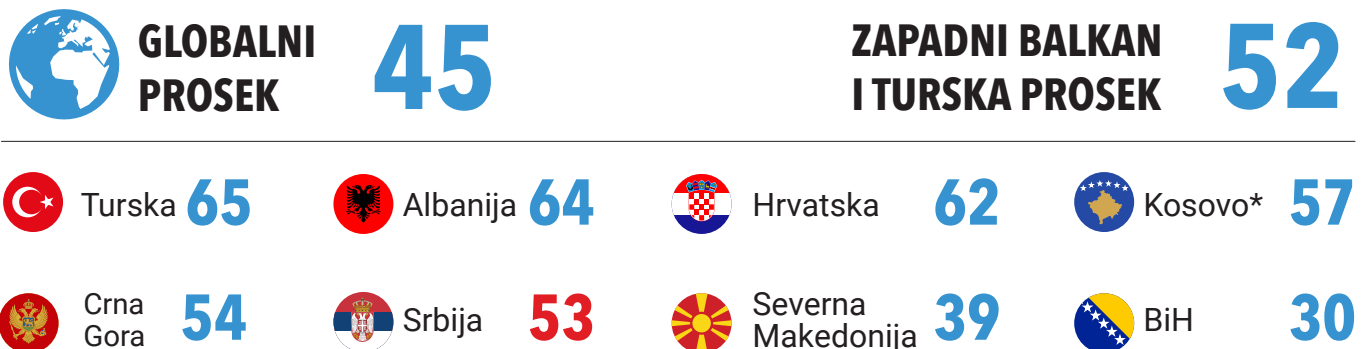

OGRANIČENA TRANSPARENTNOST BUDŽETA U SRBIJI

Srbija se nalazi među zemljama u kojima je transparentnost budžeta "ograničena", sa ostvarenih **53 poena od mogućih 100** prema međunarodnom istraživanju Indeks otvorenosti budžeta (Open Budget Index – OBI). Srbija ima dva poena više u odnosu na prethodni krug ovog istraživanja, što je za osam poena više od svetskog proseka i jedan poen iznad proseka balkanskih zemalja koje nisu članice EU.

TRANSPARENTNOST BUDŽETA U SRBIJI U POREĐENJU SA REGIONOM

INDEKS OTVORENOSTI BUDŽETA - REZULTATI SRBIJE U POSLEDNJIH 10 GODINA

Indeks otvorenosti budžeta ocenjuje:

Transparentnost budžetskih dokumenata (**53 od 100**)

Učešće građana u pripremi, usvajanju i kontroli trošenja novca (**2 od 100**)

Kontrolu i nadzor nad izvršenjem budžeta (**57 od 100**)

UČEŠĆE GRAĐANA U SRBIJI, REGIONU I SVETU

Od tri segmenta istraživanja, skor je najbolji za „nadzor“ i ove godine iznosi **57 poena**, ali je to ispod balkanskog proseka od **62**. U okviru nadzora, rezultat je solidan zahvaljujući ocenama rada Državne revizorske institucije (**83**), dok je skor za parlamentarni nadzor **44**.

Najlošiji skor Srbija ima u oblasti učešća javnosti u budžetskom procesu, svega **dva poena od mogućih 100**. Jedini vid učešća građana bilo je Javno slušanje o predlogu budžeta i završnog računa budžeta u Skupštini, održano neposredno pred sednicu na kojoj se budžet usvaja, tako da stvarnog uticaja građana nije bilo.

ŠTA JE PROBLEM I ŠTA NAM TREBA

- Proces konsultacija građana u donošenju budžeta nije uređen na republičkom nivou (u mnogim opštinama jeste).
- Nedostatak poverenja građana u institucije, što negativno utiče na proces uspostavljanja fiskalne odgovornosti i efikasnog nadzora nad izvršenjem budžeta. Neophodno je uspostavljanje snažnih mehanizama koji će omogućiti objavljivanje podataka, nadzora i učešće građana, kako bi se jačao kredibilitet institucija i uspostavilo poverenje javnosti u upravljanje javnim finansijama.
- Vlada Srbije i dalje ne objavljuje šestomesečni izveštaj o izvršenju budžeta, dokument koji bi omogućio pravovremeni uvid u izmene i preraspodele novca tokom budžetske godine.
- U predlogu budžeta treba detaljnije opisati fiskalne rizike, navesti više podataka o imovini i obavezama, o poreskim rashodima, namenskim prihodima, kao i dugoročnoj održivosti javnih finansija.
- Potrebno je unaprediti finansijsko izveštavanje i poređenja između prvobitnih makroekonomskih prognoza i ostvarenih rezultata – kroz detaljnije prikazivanje rashoda po programima, strukture javnog duga i klasifikacije rashoda.
- Poslanici treba da raspravljaju o budžetskoj politici pre dostavljanja Predloga budžeta, kao i da im se ovaj dokument dostavi najmanje dva meseca pre početka budžetske godine. Resorni skupštinski odbori treba da razmatraju Predlog budžeta i izveštaje o njegovom izvršenju, i da objavljuju svoje nalaze. Svaka preraspodela sredstava između budžetskih korisnika tokom budžetske godine treba da se raspravlja u Skupštini.
- Open Budget Survey predstavlja najobuhvatniju nezavisnu procenu transparentnosti budžeta, učešća javnosti i budžetskog nadzora na globalnom nivou. Sprovodi se svake druge godine od strane organizacije International Budget Partnership (IBP), u saradnji sa nezavisnim istraživačima iz civilnog društva u svakoj zemlji. Transparentnost Srbija sarađuje u ovom istraživanju od 2007.
- Kompletan regionalni pregled rezultata OBS 2025 i detaljni podaci po zemljama dostupni su na: www.internationalbudget.org